VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

Közgazdász

A MARX KÁROLY KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM LAPJA

IV. ÉVFOLYAM, 6. SZÁM. Ára: 30 fillér 1962. MÁRCIUS 13.

Ötéves a KISZ

1957. március 21-én bontotta ki zászlóit a Magyar Kommunista Ifjúsági Szövetség. Forradalmi és merész lépés volt ez. Ma már nemcsak az alapítók előtt lebegő célt láthatjuk, hanem az azóta tömegszervezetté vált KISZ munkájának eredményét is. Jó ideje a fő feladat az ifjúság nevelése, és az elmúlt évek tapasztalatai tesznek tanúbizonyságot arról, hogy nem arra érdemtelenek vállalkoztak a munkára. A nyári építőtáborok iránti lelkesedés, az Ifjúság a szocializmusért mozgalom elterjedése egyaránt bizonyítják: a KISZ valóban az ifjúság szervezete, megtalálta azt a hangot, amelyen az ifjúsággal szót lehet érteni.

Kulturális forradalom zajlik ma Magyarországon, és e forradalom egyik főszereplője a dolgozó és egyre inkább művelődő fiatalság, mint a jövő alkotó nemzedéke. Új nemzedék nevelésének részvevője a KISZ, azé a nemzedéké, amelyik már a kommunizmust fogja építeni és a kommunizmusban fog élni.

Köszöntjük születésnapján a KISZ-t!

Beváltak-e a kísérleti csoportok?

Egyetemünkön az elmúlt években több kísérleti csoport kezdte meg munkáját. E csoportok beindításának az volt a célja, hogy a félévi vizsgák számát csökkentik (így egyes tárgyakból csak gyakorlati jegyet kapnak a hallgatók), ezáltal a felkészüléseik alaposabbá válhatnak. S ezzel párhuzamosan az évközi munka fokozható. Tehát most arra keresek választ, hogy miképpen váltak be e kísérleti csoportok, megfelelnek-e rendeltetésüknek?

A pénzügy III/1-es csoport két hallgatója — Alaxai Lászlóné és Gaal Gyula — nyilatkozott az eddigi tapasztalatokról. Két félévig tanultak ipari könyvvitelt, amelyből gyakorlati jegyet kaptak, ellentétben a többi csoportokkal, ahol vizsgáztak. Utána két félév kimaradt, ezalatt mással, mezőgazdasági könyvvitellel, az ügyvitel gépesítésével és szervezésével foglalkoztak. Most, tehát ebben a félévben elemzést tanulnak, amely teljesen az ipari könyvvitelre épül. (Egy évvel ezelőtt tanulták azt.) Ennek kapcsán két probléma merült fel. Már eléggé messze áll tőlük az az anyag, amit akkor régen tanultak, a másik probléma pedig az, hogy az elemzés önmagában is nehéz. Tehát a szigorlat igen kemény helytállást követel majd a hallgatóktól.

Statisztikából öt félév után lesz csak szigorlat, addig csak gyakorlati jegyet kapnak a kísérleti csoport tagjai. De a helyzet mégsem azonos a könyvvitelével. Itt ugyanis folyamatosan, egymás után következik az öt félév, a régi anyagot állandóan forgatják. Ennek következtében helytálló az a megállapítás, hogy a statisztika-szigorlat nem jelent olyan megterhelést majd, mint az elemzés, főleg azoknak, akik eddig is megállták a helyüket és becsülettel dolgoztak. Ennek ellenére nem helyeslik, hogy öt félév anyagából egyszer és egyszerre kelljen vizsgázni. Ha az eredményeket összehasonlítjuk a kísérleti és a „rendes" csoportok között, arra az eredményre jutunk, hogy statisztikából a kísérletiek a jobbak, könyvvitelből viszont fordított a helyzet. A többi tárgyból minden a „szokásos menetrend" szerint történik.

Jártam a statisztika tanszéken is és kikértem a gyakorlatvezető véleményét, amelynek az összesített lényege a következő. Ma még nem lehet lemérni, mert nincs összehasonlítási alap, majd csak, ha vizsgáznak. De azért sem alkothatunk ma még reális képet a helyzetről, mert a csoport jó, az átlagostól eltér. Jellemzője a felelősségtudat, a rendszeres munka. Az biztos, hogy ez az oktatási forma megnöveli a hallgatókra háruló felelősséget, az előlegezett bizalom nagymértékű. De érzik is ezt, s a vizsgákon majd be is bizonyítják, hogy nem volt alaptalan.

Molnár Árpádné számviteli gyakorlatvezetőt kerestem fel, hogy megtudjam, hogy látja a helyzetet.

Igen, ő is egyetért abban, hogy a pénzügyi III/1-es csoport problémája elgondolkoztató. De a sikeres szigorlatot nagymértékben megkönnyítik azok az ismétlő foglalkozások, amelyeknek a megszervezése most folyik. E foglalkozások nem kötelezőek, de nagyon ajánlatos a részvétel azokon, mert felelevenítik a régi anyagot, több mint egy év távlatából, s ez is egyik biztosítéka a sikeres vizsgáknak.

Majd ismét a hallgatóké a szó.

Jakab Zoltán az ipar III/2-es csoport tapasztalatairól számol be. Náluk a könyvvitelelmélet és az általános és ipari statisztika képezi a kísérleti tárgyak csoportját. Itt is az évközi munka jelentőségének megnövekedése dominál, amely magával ragadja a gyengébbeket is. S ha összehasonlítjuk az átlagokat, ezek jóval magasabbak, mint a könyvvitelből vizsgázó csoportoké. Felmerültek javaslatok is. Így például a szocializmus politikai gazdaságtanának első féléve végén aláírás van, de jobban megfelelne a gyakorlati jegy. Iparvállalati könyvvitelből pedig, amely két féléves anyag, szorgalmi jegy helyett szintén gyakorlati.

Beváltak-e a kísérlei csoportok? Erre a feleletet véglegesen még nem adhatjuk meg. Az eddigi tapasztalatok arra mutatnak, hogy nőtt az évközi munka. Ezzel párhuzamosan viszont van néhány negatív tényező is, amelyek közül a legfontosabb, hogy minden kísérleti tárgyból lökésszerűen jelentkezik a vizsga, amit nem ellensúlyoz a rendszeresebb évközi tanulás sem.

Szabó Judit

Önkiszolgálás a nőnapon

FORDÍTSUNK NAGYOBB FIGYELMET a tudományos diákkörök munkájára!

Az egyetemünkön folyó tudományos diákköri munka számos nehézséggel küzd. A nehézségek között említhetjük a megfelelő aktivitás hiányát, a nyelvtudásbeli fogyatékosságokat és egyebeket. Mind, mind hozzájárulnak ahhoz, hogy — jelek szerint — kisszámú küldöttség fog bennünket képviselni az országos tdk-án.

Ha részletesen elemezzük a hiányosságokat, különösen az aktivitással kell foglalkozni. Bosszantó, hogy a jelentkezők száma korántsem jelenti azoknak a számát, akiknek dolgozatára biztonszámíthatunk. Ez volt — mondhatjuk így — az aktivitás egyik fájó pontja.

De nem mellékes az sem, hogy azok előtt, akik nem részvevői, sok esetben tisztázatlan a kérdés: milyen célokért, hogyan dolgoznak a diákkörök.

A tdk-dolgozat megírása komoly munkát igényel, s ha valaki hozzáfog, nem számolja a könyvtárban, levéltárban vagy éppen a vállalatnál eltöltött órákat. A tudományos munka, a kutatás úttörő tevékenység, akár a tapasztalatokkal gazdagon felvértezett tudós, akár egyetemi hallgató végzi is. Másfelől világosan kell látnunk, hogy aki dolgozatot ír, nem úgynevezett „tudóspalánta".

Szakmáját szerető,

azt alaposan megismerni akaró diák. Ebben van a diákköri munka lényege: újat alkatni, de úgy, hogy közben a kutató fiatal mindtöbbet sajátítson el a felhalmozott anyagokból, s tudományos módszereket tegyen magáévá.

Becsky György, a harmadév általános szak hallgatója készített már gazdaságföldrajzi tárgyú dolgozatot s jelenleg gazdaságtörténeti témán dolgozik. Munkája tapasztalatairól így nyilatkozott:

— Dolgozatírás közben a legkülönbözőbb problémákat kell tisztázni, s ez sok ismeret forrása lehet. Tanulságos dolog levéltári anyag között kutatva különböző feljegyzésekből kikeresni a téma szerint fontosakat, helyesen értékelni azokat. Az energiahordozókról szóló munkám előkészítése során francia, orosz, angol eredetiben kellett olvasnom kiadványokat. Követésképp sokat gyarapodott nyelvtudásom is. Más esetben a különböző folyóiratokban megjelenő adatok helyes összevetéséhez statisztikai ismeretek elmélyítésére volt szükség. Külön kérdés, hogy az említett kiadványok adatait — politikai okokból — esetleg torzító kommentárok keretében közölték. Ahhoz pedig gyakorlat kell, hogy valós szemlélettel, helyes értékelést adhassunk az ilyen adatokról. Az említettekből is látható, hogy a tdk-dolgozat írója olyan tapasztalatokkal gazdagodik, melyet nem szerezhet másutt, csak a gyakorlatban.

Ott, ahol a gondolatot kell átültetni a mindennapok munkájába, az elmélet és gyakorlat határterületén adódik legnagyobb tér a diákkutatás számára. S ha valaki új útra talál, megbecsülendő eredményt ér el. Nem véletlenül céloztam rá korábban: a dolgozat

nemcsak a könyvtárban születik,

gazdag forrásai az anyaggyűjtésnek az üzemek és vállalatok. Már magában az is jó dolog, ha a hallgatók kijárnak a munkahelyekre. Betekintést nyernek az operatív gazdasági irányítás rejtelmeibe, üzemgazdasági, technológiai, szociológiai ismereteket gyűjtenek. Ez nem marad hatás nélkül a dolgozatokra.

Vehetünk példát az 1961. év végén jutalmazott tdk-dolgozatokból. Csak Monigl István a megmondhatója, hány konkrét tényező vizsgálata, hány adat feldolgozása után született hetett meg „A munkahelyváltoztatás okai és szociológiai vonatkozásai" című sikeres tanulmánya. Amikor valaki munkája eredménye felől kérdezte, első helyen ő is a gyakorlati tapasztalatokat említette. Azokat, „amelyeket más körülmények között az egyetem elvégzése után kellene összegyűjteni."

Az üzemi gyakorlatok ideje is jó alkalom az anyaggyűjtésre. Van arra példa, hogy egy hallgató üzemi gyakorlata alatt szerzett tapasztalatait dolgozta fel, oly annyira sikeresen, hogy értekezése

a vállalat szakemberei

számára közvetlen segítséget jelentett.

Hogyan fogadják a vállalatok a tdk-sokat? Itt is megmutatkozik: „ahány ház, annyi szokás". Egy bizonyos, a legtöbb helyre bátran kopoghatnak. Ha segítségre van szükségük, szívesen látják őket. Így a Ganz—MÁVAG munkaügyi főosztályán Maráz János elvtárs — egyetemünkön végzett néhány éve — minden segítséget megad a hozzá forduló szociológusoknak, a munkához való hasznos tanácsoktól kezdve az elemzésre kerülő anyag kiválasztásáig.

A fentiek alapján azt hiszem, nem kétséges: kívánatos lenne, hogy a KISZ alapszervezetekben, s az alapszervezetek vezetőségeiben többet foglalkozzunk a diákköri kutatás kérdéseivel. Ne kampányszerűen, hanem folyamatosan. Hasznát venné a tudományos munka, maga a kutató hallgató, s esetleg a külső intézmények közvetlenül is.

Torma Imre

Van benne valami!

Gyakran tárgya a beszélgetéseknek mostanában az ISZM-mozgalom, hogy vajon eddig, milyen eredményeket hozott az ifjúság erkölcsi-politikai, általában világnézeti fejlődésében? Ez alkalommal a politikai vállalások hatásával szeretnék foglalkozni.

Mit mond a KISZ-vezető, *Csikós Ferenc?*

— Nehéz részletes választ adni csak így „kapásból", bár nem ért meglepetésszerűen a kérdés. Tény, hogy jónéhányan vállalták politikai művek elolvasását, de az is tény, hogy sokan nem teljesítették ezt a vállalásukat...

— Ne haragudj Ferikém, hogy félbeszakítlak, de ezúttal elsősorban nem a vállalások és azok teljesítése érdekel, hanem kifejezetten az, hogyan alakult egyetemünkön az ifjúság politikai érdeklődése. Nyilvánvalóan ez függvénye annak amit te kezdtél mondani, de most az eredményre vagyok kíváncsi.

— Ez az amire nehéz válaszolni. Mert eredmény van: többet és okosabban politizálnak hallgatóink, mint néhány évvel ezelőtt. Hosszabb időt tekintve az újságolvasás is nőtt. Azt viszont már nehezebb eldönteni, hogy döntően minek az eredménye ez? A politikai élet élénkségét nem lehet figyelmen kívül hagyni. Mértéktartóan, de úgy gondolom reálisan ítélve, értünk el bizonyos haladást, de ezzel egyikünk sem lehet elégedett. Talán több szív kellene munkánkhoz és nagyobb lelkesedés. Nem darabszámra kell olvasni az ideológiai műveket. Márpedig ma néhányan így olvassák e munkákat, és amikor sor kerül rá, bizony tudásuk nem mindig bizonyítja olvasottságukat.

J. G. hallgatónknak is feltettük a kérdést. Nem akar ismétlésekbe bocsátkozni, ezért ő csak a hiányosságokkal foglalkozik.

— Nem tudom a kérdést másként kezelni, mint a XXII. kongresszus hatásával összefüggésben. A politikai érettség elsődleges fokmérője az én szememben ma az, hogy mennyire vált uralkodóvá az egyes emberekben és az egész hallgatóságban általában a kongresszus *szelleme*. Így nézve a dolgot, elégedetlen vagyok. Lehet, hogy tévedek, de szerintem kevés ember tette igazán magáévá a kongresszusnak — ismétlem — a szellemét. Bizonyítani is szeretnék! Nem látom és nem érzem, hogy nőtt volna egyetemünkön az egymás iránti bizalom. Ne érts félre! A bizalom hiánya szerintem nem jelent okvetlenül bizalmatlanságot, nálunk sem arról van szó! Azt hiszem érted.

— Hát értem, értem, de fejtsd ki részletesebben!

— Hallottál te már tíznél több embert úgynevezett „kényes" kérdésről vitatkozni? Mert én nagyon ritkán. Nem mintha félnének valakitől, vagy valamitől, de *egyszerűen nem érzik szükségét*, hogy véleményüket nyilvánosan megvitassák. Ugyanakkor nem tudsz nekem olyan politikai kérdést mondani, amit ne vitattak volna meg egyetemünkön a lehető legszélesebb rétegek. Csak nem együtt.

— No és te biztos vagy benne, hogy minden kényes kérdést nagy fórum előtt kell megvitatni?!

— Igen, mert meg vagyok győződve róla, hogy ez az egész „kényes kérdés" úgy csak mondvacsinált. Nincs az a kérdés, amelyet ne lehetne marxista alapon állva nyíltan megvitatni. De elkanyarodtunk a lényegtől, mert ha valamivel egyetemszerte foglalkozunk, valljuk meg őszintén, az még mindig nagyon messze van az igazi nyilvánosságtól.

— És mi a véleményed a politikai olvasómozgalomról?

— A politikai vállalások gerincét kell, hogy képezze. Ez persze fokozott követelményeket támaszt a tematika összeállítóival szemben is. Én ugyan meglehetősen felületesen ismerem csak a tematikát, de úgy láttam, hogy túl sok benne a brosúra jellegű anyag. Például két Bertrand Russel füzetecske.

Két hallgatónk mondta el véleményét, de amiről beszéltek az nyilván nemcsak az ő problémájuk. Éppen ezért jó lenne, ha a felvetett kérdésekkel mindnyájan foglalkoznánk — annál is inkább mert végeredményében mindenkit érint. Lehet, hogy J. G.-nek nem mindenben van igaza, vagy esetleg olyan dolgokból von le általános következtetéseket, amelyek nem általánosak, de a magam részéről úgy érzem, hogy szavaiban nagyon sok igazság van, sőt reálisnak tartom az általa festett képet. Próbáljunk ezen változtatni.

Gaál Gyula

Ötfajta bérlet a Népstadionba

A Népstadion jelentősebb tavaszi sportesemányeire ötféle bérletet bocsát ki az Országos Sportpropaganda és Jegyiroda. Ezek közül kettő 7—7, három pedig 6—6 eseményre szól. A bérletek a következő sportesemányekre érvényesek:

FTC—MTK + Honvéd—Vasas labdarúgó-mérkőzésre III. 11-én.

MTK—Vasas + FTC—Komló labdarúgó-mérkőzésre IV. 4.

Vasas—Dózsa + MTK—Győr labdarúgó-mérkőzésre IV. 8.

Bp. Honvéd—FTC labdarúgó-mérkőzésre IV. 15.

Magyarország—Uruguay nemzetközi labdarúgó-mérkőzésre IV. 18.

Az FTC—Honvéd + U. Dózsa—Győr férfi, Ruggyanta—Bp. Spartakus női kézilabda-mérkőzésekre IV. 14.

Ugyancsak bérletet adnak ki az áprilisban sorrakerülő Vásár Városok Kupa elődöntőjére.

A bérleteket előjegyeztetni és igényelni az Országos Sportpropaganda és Jegyirodánál (VI., Népköztársaság útja 4.) lehet.

Egyhangúan, vagy érdektelenül?

★

Képzeljétek, ez történt velem!

★

Élők harca, holtak emléke

★

Falusi gondok — a tollfosztóban

„Gondolatok a könyvtárban"

Első egyetemi emlékeim egyike a könyvtár. Emlékszem, elmaradtak a bevezető előadások, s mint általában a diákok, mi is örültünk a váratlan szabad időnek és még bosszankodtunk is, amikor szórakozás helyett — a KISZ kezdeményezésére — bemutatták az egyetemi épület „titkait". Merre is jártunk? Az első élmények, az új környezet, a sok látnivaló, akkor még friss benyomása ma már egy kedves emlékké olvadtak össze... Valami azonban már akkor éles nyomott hagyott bennem; a könyvtár.

Valahányszor a könyvtárba belépek, mindig elfogódottság hatalmasodik el rajtam. Mennyi szépség, élet, tudomány! Az emberiség évezredes tapasztalatának, tevékenységének gyűjteménye halmozódik itt fel! Régmúlt időket, élő jelent, sokat ígérő terveket zárnak közre a méltóságteljes falak. De csak közrefogják és védik — nem elzárják. Hiszen a kultúráért az emberért építették.

Ilyen gondolatok jártak a fejemben, amikor először léptem be a „mi könyvtárunkba". Pár év telt el azóta. Ma már szinte mindennapos vendégei lettünk a könyvtárnak. Itt töltjük el a tanulásra szánt időnk legnagyobb részét.

A többszázezres kötetből

percek alatt megkapjuk azt az egyet, amelyre munkánkhoz szükségünk van. Ez persze nem olyan könnyű és egyszerű. Sok ember összefüggő munkája nyomán jut el hozzánk a kívánt segítség — a könyv.

— Kik ezek? Jó lenne mindenkiről megemlékezni, de mert ezt sajnos nem tehetjük, Miszti elvtárshoz fordulunk, ismertesse a könyvtári munka „mechanizmusát", a könyvtár múltját:

— 1949—50-ben költöztünk ide. Két könyvtár egyesült akkor, az egyiknek a Kereskedelmi és Ipar Kamara Könyvtárának — biztosan kevesen tudják — Szabó Ervin volt az első könyvtárosa, ő hozta létre az azóta róla elnevezett Fővárosi Könyvtárat. Százezer kötettel indultunk. Évente körülbelül 12 ezer kötettel gyarapszik könyvtárunk állománya. 600 féle folyóirat 1000 példányban jár. A beszerzett könyvek 70 százaléka — mert elsősorban szakkönyvtár — közgazdasággal foglalkozik, s csak 15 százalék szépirodalom. A kollégiumi könyvtárak állománya nagy részt szépirodalmi művekből tevődik össze. Az olvasóteremben körülbelül 5—6 ezer kötet található, amelyeket a szükségletnek megfelelően cserélünk. Sajnos a kampányszerű tanulás megnehezíti a munkánkat. Néha kevés az egy kiadásból 30—35. sőt 60 példány is — fejezi be Miszti elvtárs. (Közben telefonhoz hívják, s mi nem is zavarjuk tovább.)

A kölcsönző osztály vezetője *Klug* elvtárs kalauzol tovább.

— Nehéz helyzetben vagyunk — mondja.

Este kilencig is dolgozunk

A vasárnapi kölcsönzés sok problémát okoz, bizonyos áldozatot követel tőlünk, de meg kell tennünk a hallgatókért. Szeretek emberekkel foglalkozni. Kölcsönzés közben közvetlen kapcsolatba kerülünk az olvasókkal. Legnagyobb öröm számunkra, ha látjuk, hogy az olvasók elégedettek a kapott könyvvel, és vigyáznak a kölcsönkapott könyvre. De nem mindig hálás feladat ez. Sokszor látjuk, hogy az új könyv első kézből szakadtan, összefirkálva kerül vissza, gyakran későn. (Ilyenkor nem pénzbüntetést szabunk ki, hanem a „bűnök" arányában nem kapnak egy ideig könyvet.) De ez elég ritka, a gyakoribb az, amikor a könyv „ideiglenes gazdája" bekötve hozza vissza, vigyáz rá. Ilyen apróságok a mi igazi „fizetségünk".

Közben beérünk a raktárba, ide közönséges halandó ritkán jöhet be. Őrzője, gondozója Keresztes Nagy Péter és Tóth József. Munkájuk eredményeképpen percek alatt előkerül a kért mű. (Más könyvtárakban ez sokszor fél óra, óra kérdése.) Rend, tisztaság mindenütt. (Ez még a külföldi látogatóknak is feltűnt.) S egyáltalán nem könnyű munka. Előfordul, hogy egyszerre 180 kérés is befut. Szaktudás és erős szervezet kell ide.

Napi 30 km gyaloglás

bizony szép teljesítmény. Istvántelekről jár be, reggel 6-kor már indul, s 9-kor ér haza. Ha van egy kis szabadideje szeret olvasni Zolát, Hemingway-t, Mesterházit és a fiatal magyar írók műveit. Most csengetnek, s leérkezik a kis lift egy kéréssel. Valamelyik hallgató — jobb későn, mint soha! — az egyik kötelező olvasmányt kéri. Keresztes bácsi eltűnik a „polcrengeteg sűrűjében" és szinte boszorkányos gyorsasággal hozza elő és máris küldi fel. Alig ér vissza, újabb kérés érkezik. Hiába nagy a forgalom! Miközben újra elnyeli a polcerdő, mi továbbmegyünk, s csak most utólag köszönünk el, s köszönjük meg nehéz, fáradságos munkáját.

A könyvkötészetben Varga Jánost és a 74 éves Német bácsit találjuk nagy munkában. Ez

a könyvek „kórháza".

Bekerülnek a könyvek betegen, szakadtan, s meggyógyulva, új köntösben engedik tovább őket. Most éppen Móra: Aranykoporsóját kötik át. Itt végzik az egyetem számára az egész papírmunkát. S, hogy a jövőre nyugdíjba menő Német bácsi és társainak munkája könnyebb legyen, új vágógépet kaptak, mely a mostani kézi munkát háromnegyed óra alatt végzi el.

A bibliográfiai osztály feladata — mondja Kolos Miklós elvtárs — a folyóiratok dokumentálása és tájékoztatók szerkesztése. Az utóbbiak egy részére a külföldi könyvtárak is igényt tartanak. A feldolgozó osztály és a munkánk eredménye nyomán a kívánt könyv száma percek alatt kiírható.

Felelősségteljes feladat a könyvek beszerzése, sokrétű feldolgozása, a kutatói munkát közvetlenül segítő kiadványok kidolgozása. A tudományos kutatást szolgálják a kutatószobák is.

Röviden és nem teljesen, ilyen a mi könyvtárunk belül. Sokan kimaradtak. Kérjük ne haragudjanak ezért. Nekik is, a könyvtár minden dolgozójának köszönetet mondunk azért a nehéz és fáradságos felelősségteljes munkáért, melyet tanulásunk érdekében végeznek.

Horváth Emil

Tanuljunk könnyen, jobban nyelveket!

A szokásos kollégiumi nevelőtanári csoportmegbeszélés zajlott le a héten a Makarenkó utcai diákszállóban. A szobaközösségek a diákszálló munkatervét tárgyalták meg és ezen a megbeszélésen az egyes szobaközösségekben sok minden szóba került. Engem különösen a hallgatók nyelvtanulással kapcsolatos állásfoglalása ragadott meg. Az éjszakába nyúló tárgyaláson egyre határozottabban bontakozott ki a hallgatók jobb nyelvtudás iránti vágya: hogyan lehetne jobban beszélni? — *hogyan lehetne beszélgetési alkalmakat teremteni?* — Mi a lehetősége még egy nyelv tanulásának és így tovább, és így tovább, röpködtek a kérdések, alig telt el néhány perc, már vitázott a szobaközösség valamennyi tagja Milotai Annától kezdve Lőrincz Zsuzsáig, a tanulmányi felelősig.

Érdemes ezen elgondolkozni, és rögtön felvetődik a kérdés, hogy fel tudjuk-e használni azokat a lehetőségeket, amelyeket a hivatalos nyelvi órákon kívül a kollégiumok az egyetem közössége nyújthat?

Elszigetelt kedvezményeseknek már tanúi voltunk, sőt részesei is. Az egyetemi KISZ nyelvi körök évekkel ezelőtt már működtek, de az elmúlt év óta megszűnt tevékenységük. A Veres Pálné utcai kollégium nyelvtanfolyamai viszont egyre népszerűbbek a kollégium lakói körében; a Makarenkóban Marinov, *IV. éves hallgató adja át tudását a legszorgalmasabb kezdőknek* (sajnos csak 3-an, 4-en vannak). Ez nem elég! Ha figyelembe vesszük azt, hogy a külkeres hallgatók a Makarenkó utcai diákszállóban vannak elhelyezve, akkor a jobb, alaposabb nyelvtanulás érdekében helyes lenne olyan nevelőtanár beállítása, aki legalább két nyelv birtokában segítené elő leendő külkereseink nyelvtudásának kiszélesítését. Ezt az anyagi áldozatot meg kell hozni, és az eredmény az lenne, hogy egy vagy két nyelvben teljesen jártas, jól beszélő szakemberek fejeznék be tanulmányaikat (csak zárójelben jegyzem meg, hogy az egyes külker. vállalatok a Nyelvi Intézet erőfeszítései révén így is megfelelő nyelvtudású szakembereket kapnak, de a hangsúly ne a megfelelőn, hanem a kiválón legyen).

A múltban is történt gondoskodás elsősorban a nyugati nyelvek területén a jobb nyelvtudás elérésére, amikor francia—angol nyelvű középiskolákat hoztak létre egy szűk kört képviselő elit diákréteg igényeinek kielégítésére. Valamennyien ismerjük az orosz tagozatú iskolák eredményes jó munkáját és így minden indítékunk meg lehet arra, hogy az egyetemi kollégiumok egy kollégiumi nyelvtanár segítségével tudják elősegíteni a vidékről fölkerült, elsősorban munkás- és parasztfiatalok jobb nyelvtudását.

Hogy erre lenne igény, több példa mutatja. A minap fordult elő az egyik kollégiumi szobaközösségben, hogy Simon Imre és hét társa először csak úgy szórakozásból tréfákat kezdett mesélni egymásnak, majd valaki kitalálta, hogy ne csak magyarul hangozzanak el a történetkék, hanem minden olyan nyelven, amelyen a jelenlévők tudnak. A merész javaslatot tett követte, s nemsokára klasszikus, vagy kevésbé klasszikus kínai, orosz, angol, arab, francia, német és spanyol nyelven hangzottak el a tréfák csattanói. Segítsük elő ezeket a spontán próbálkozásokat.

De menjünk tovább, át az egyetemre. Meg kellene szervezni az egyetemen fellelhető egyéb, nem hivatalos társadalmi jellegű nyelvoktatási lehetőségeket.

A kérdés felvetésekor elsősorban a KISZ-re gondolunk. Hozzon létre a KISZ nyelvi bizottságot a 4 fő nyelvet képviselő egy-egy felelőssel és bízza rájuk egy tanári tanácsadó bevonásával a társadalmi nyelvtanulás új lehetőségeinek felkutatását. Vegyük elsőnek a KISZ-klubbot. A televízió, orosz nyelvtanfolyamát pl. a klubban senki sem hallgatja, a készülék 5 vertheim zárát csak komoly erőfeszítés árán lehet kinyitni és már előfordult, hogy a nyelvtanfolyamok előadását egy tanár hallgatta a sakkozók tisztes távolságból csak félfüllel figyeltek oda. Mi lenne akkor, ha a KISZ nyelvi bizottsága rendszeressé tudná tenni a KISZ-klub nyelvi délutánjait, amikor havonta, vagy félhavonta egy-egy nyelv szerepelne a klubdélután műsorán, amikor is egy-egy nyelvcsoport rövid jelenetet adhatna elő, szavalóverseny segítené elő az előadói készség fejlesztését, és ha lehetőség nyílik rá, külföldi vendégek meghívásával tennék lehetővé, hogy hallgatóink a tanult nyelvet az illető országból ide érkezett tudósok, színészek, pedagógusokkal beszélgetve tökéletesítsék. Érdekes színfolt lenne (— nemcsak a labdarúgó szurkolók számára) egy szovjet labdarúgó meghívása és a vele való beszélgetés ezekben a napokban, amikor a szovjet válogatott hazánkban tartózkodik.

A rendezvények megszervezésére például szolgálhat a Nyelvi Intézet évek óta sikerrel megrendezett idegen nyelvű klubdélutánja, amely mindig május 1. megünneplésének a jegyében ad számot hallgatóink felkészültségéről, nyelvtudásáról. A cél pedig ez: a szakszövegek megértéséhez szükséges alapos nyelvtudás megszerzése, a külkereskedelemben elengedhetetlen jó beszédkészség kialakítása, amely méltó egy egyetemet végzett kommunista szakemberhez.

Dr. Szirbik Ferenc

Vázlatok

A most épült, Rákos patak-parti
nevetős tarka házak során
— kiáltozó gyerekhad rajvonala:
Király, adj katonát! —
Fel-felmordulva nyargalnak,
szinte megzavarodva,
a sárpettyektől cirmos lomha buszok.
Az úton zsiráfnyakú lámpák nőnek sudáran,
s arrébb az egykori ó-temetőben
sinek simulnak sikongva a földre,
ha csattogó perlekedéssel
kitrappolnak a villamosok
a vasúti aluljáró kongó hűvösségéből.
Az erkélyen amott fintorogva csücsül
egy vézna TV-antenna,
mert nagy a szél és elviszi arrafelé is
a vén Chinoin
orrfacsaró szag-
áradatát.

J. Z.

A betegség hasznosítása

Tombol az influenzajárvány. A kollégium betegszobájában csúcsforgalom van. Ideiglenesen pótkocsi, azaz pótbetegszoba üzembehelyezésére is sor került — amit a ping-pongszobából alakítottak át.

Tehetségkutatás

I. Tamm szovjet akadémikus cikket írt az Izvesztijában a tehetségkutatásról. Ebből a cikkből közlünk néhány részletet. Tamm a fizika, a matematika és a hozzájuk közelálló tudományok területéről meríti tapasztalatait, de gondolatai figyelemre méltóak más tudományágak számára is.

Távolról sem az a nézetem, hogy a tudósok valamiféle kiválasztott lények. Szerintem teljesen helytelen az a nézet, hogy a szervező tehetség bizonyos mértékig alacsonyabban áll, mint a tudós, az író, a festőművész tehetsége.

Legmegfelelőbb körülményeket kell teremteni a tehetséges fiatalok fejlődéséhez, hiszen közülük kerülhetnek ki azok, akik továbbviszik a tudományt. A szakmák legtöbbjétől eltérően a leendő tudósoktól — fizikusoktól, kémikusoktól, matematikusoktól — nem kell feltétlenül megkövetelni, hogy egyetemre kerülésük előtt a termelésben dolgozzanak. A leendő fizikus, vagy matematikus számára a termelőmunka — a kutatómunka. Másképpen visszavonhatatlanul elveszítik az alkotótevékenység leggyümölcsözőbb éveit, pedig az alkotómunkára való felkészüléshez hosszú évekig tartó összpontosított munkára van szüksége a leendő tudósnak. Amint egykor Edison mondotta: „A zseni tiz százalék tehetségből és kilencven százalék verejtékből jön létre".

Meg kell szervezni a középiskolák utolsóéves tanulói között a tudományos tehetség csíráinak felkutatási rendszerét. A moszkvai Állami Egyetemen a felsőbb osztályos középiskolák között már régóta matematikai, fizikai, kémiai „olimpiákat", vagyis olyan versenyeket rendeznek, amelyek elősegítik a tehetséges tanulók kiválogatását. Ezt a rendszert jelentősen ki kell bővíteni s be kell vezetni más főiskolákon és más szaktárgyaknál is. A versenyek győzteseit előnyben kell részesíteni a megfelelő főiskolába történő felvételnél — és ezt szabállyá kellene tenni. A főiskolai hallgatókat minél előbb be kell vonni az önálló munkába. Ez a munka kezdetben lehet viszonylag egyszerű, de legyen kutató jellegű.

Csak azok a tudósok képezhetnek sikeresen alkotó munkát végző tudományos dolgozókat, akik maguk is aktívan folytatnak tudományos kutatásokat. Csak az ilyen tudósok ébresztheznek a fiatalságban tudományos lelkesedést.

Ha meg akarjuk változtatni a jelenlegi helyzetet, ahhoz kétféle intézkedést kell végrehajtanunk. Először, jelentősen ki kell bővítenünk azoknak a tudományos kutatásoknak a mennyiségét, amelyeket az előadók, a hallgatók és az aspiránsok végeznek a főiskolákon. Ez pedig megkívánja, hogy kibővítsék a főiskolai kutatólaboratóriumokat, s hogy az előadóknak elegendő idejük maradjon a kutatómunkára. Ma még ugyanis az előadóknak szabad idejükből kell elvenniök a kutatómunkára szánt időt.

Igy például az asszisztensek előadói kötelezettsége meghaladja a heti húsz órát. Ebbe nem tartozik bele az előadásokra és a foglalkozásokra való felkészülésre fordított idő, a hallgatókkal az órákon kívül folytatott számos beszélgetés, a pedagógiai és módszertani jellegű értekezletek stb. Nem sokkal jobb a helyzet a docenseknél sem.

Másodszor erősíteni kell a kapcsolatot a főiskolák és a tudományos kutatóintézetek, az akadémiai és az iparági kutatóintézetek között, valamint be kell vonni a vezető intézetek munkatársait a főiskolai előadómunkába, több állás betöltése alapján.

Mindjárt megmondom, hogy a több állás betöltése az esetek többségében — rossz. De a tudományos dolgozók pedagógiai másodállása (természetesen meghatározott keretek között) kétségkívül kívánatos. Nemcsak az ifjúság képzése szempontjából hasznos, hanem az előadásokba bevont tudósok —, különösen a fiatalok és nem a címzetesek — szempontjából is, arra készteti őket, hogy mélyrehatóbban és rendszeresebben gondolkozzanak el azokról a konkrét kérdésekről, amelyeken maguk is közvetlenül dolgoznak, valamint az egymással határos tudományos problémákról.

Mindaz, amit a tehetségek kiválasztásáról mondtunk a főiskolai felvételeknél, a legszigorúbban vonatkozik az aspiránsok kiválasztására is. De, sajnos, előfordul, hogy amikor a fakultás eldönti, hogy kiket javasoljanak aspirantúrára, gyakran háttérbe szorulnak a kutatómunka terén elért eredményei, háttérbe szorul tehetségessége (vagyis lényegében rátermettségének kérdése) mindenfajta más meggondolásokkal szemben.

Közlemény a pártbizottság üléséről

A pártbizottság 1962. február 28-i rendkívüli ülésén titkárává választotta Kahulits László elvtársat, a közgazdaságtudományok kandidátusát. A pártbizottság új titkárának sok sikert és eredményes munkát kívánunk.

Szórakozzunk a klubban...?

Szórakozz a klubban! — hirdeti egy plakát a menza bejáratánál és lemezjátszót, sakkot, rúgós-focit, kártyát, tv-t, rexet, biliárdot ígér. Engedve a csábításnak, megpróbáltuk néhány szabad délutánunkat itt eltölteni, s ezúton adjuk közre tapasztalatainkat.

Először szerettünk volna néhány lemezt meghallgatni. „Lemezjátszó van ugyan, de lemez nincs, volt néhány művészlemezünk, de azokat elvitték" — mondta az ügyeletes.

— Akkor talán néhány képeslapot, ha lehetne.

„Képeslapok az irodában vannak, mert semmi érdeklődés nem mutatkozott iránt."

Általában véve a klub iránt sem nagy, mert kevesen járnak ide. Kevés a szórakozási lehetőség. Egyedül a tv vonz több látogatót, Azonban a tv kedvelői szeretnék látni a filmek végét is, de a klub szeretett „mamikája" 9 órakor könyörtelenül lehúzza a redőnyt. Kérésünk az, hogy a műsor végéig legyen nyitva a klub. Vannak viszont olyanok is, akik azt szeretnék, hogy minél előbb nyisson a klub. Ezek az úgynevezett törzsgárda tagjai. Sőt az a kívánságuk, hogy délelőtt is tartson nyitva a klub, mert így délelőttönként előadásokra is kénytelenek járni. Ezek a törzstagok alapították meg a „biliárd-rex tanszéket". Az „előadók" a III. éves iparosok, a hallgatók többnyire az első évesek.

Nem tudjuk, mivel magyarázható, hogy egyesek még a tanulásra szánt idejüket is itt töltik, mások pedig idegenkednek a klubtól. Talán a jó hangulat hiánya teszi ezt? Ennek viszont feltétele a kellemes zene, ez pedig erősen hiányolható. Javasoljuk tehát, a klub látogatottságának fellendítése érdekében néhány lemezt szerezzenek be. Akkor nemcsak a törzstagok látogatnák a klubot, hanem valóban rendeltetésének megfelelően a jó szórakozást, a művelődést biztosítaná.

— faragó —

„Tanult barátaimhoz"

– Néhány szó egy vita kapcsán –

Francis Bacon nevét néhány szó tette széles körben ismertté: „The knowledge is power" — a tudás hatalom. A tudás műveltséget ad, a műveltség erőt nyújt és látókört szélesít. A műveltség gyarapítása keservesen gyönyörű munka, ami minden fáradságot megér.

Ehhez hasonló gondolatok foglalkoztattak, amikor az általános műveltség köréről és határairól vívódó vita fejleményeit figyeltem.

Sajnos azzal a megállapítással kell kezdenem, hogy a nagyszerű indító gondolat és a gyümölcsözően kezdődő vita a megtelt hasábok számának sokasodásával circulus vitiosus-szá zsugorodott. Olyan kérdések felvetésével, amelyekre magunk is tudjuk a választ, vagy egyes társadalomtudományoknak a szubjektív vélemény Prokrustes ágyába fektetésével nem sok eredményt érhetünk el.

Elsődleges cél ezen a területen az általános műveltség közgazdaságtudománnyal súlyozott átlagának megszerzése valamennyi hallgatónk számára. Ettől pedig igen messze vagyunk. Messze vagyunk, még pedig nem a lehetőség hiánya, hanem a gyakran már szinte destruktívan jelentkező érdektelenség miatt. Mindaddig szélmalomharc és kizárólag egy egyetemi szellemi arisztokráciát szolgáló stílusgyakorlat a cikkek sorozata, amíg nem igyekezünk az általános műveltség megszerzésének megkedveltetésére, az érdeklődés felkeltésére törekedni.

Hároméves egyetemi pályafutásom szomorú tapasztalata, hogy a legnagyobb érdektelenség a társadalomtudományoknak a művészetekkel összefüggő területén, tehát zene, képzőművészetek, irodalom iránt észlelhető. Sajátos, a korszellemmel, kulturális politikánkkal ellentétesen ható tendencia ez. Amíg a munkásfiatalok körében egyre nagyobb tért hódít például az irodalom, műszaki és gazdasági értelmiségünk fiatal generációjának tekintélyes része konokul meghúzódik szaktudománya bástyái mögött.

Megható történetet hallottam arról, hogy a javításra kerülő tehergépkocsikban komoly irodalmi igényre valló, vezetőik által ottfelejtett könyveket találnak a szerelők. Jelen voltam, amikor egy 4 tonnás ZIL kesztyűtartójából a kombinált fogó és a csavarhúzó mellől francia nyelvű Apollinaire-t emeltek ki szótárral. Tegnap megkérdeztem egyik közgazdászunkat, mit tud Leonhard Frankról. A nevét sem ismerte.

E puszta tények értékelése után elkerülhetetlen kérdések kérnek sürgető választ. Mit kell tennünk? Hogyan kezdjük?

Három pihenőjű lépcsősorban látom az utat.

A műélvezetre önkényes, de lényeget tapogató definició: hangulatidézés, érzelmi asszociáció. Végső soron a kettő majdnem azonos. Első lépés a figyelem felkeltése érzelmi alapon. Keresni kell a kapcsolatot saját érzelmi emlékeink és a művészi alkotást létrehozó, ihlető hangulat között. Illusztrációként egy egészen egyszerű példa — Petőfi Sándor: A négyökrös szekér. Azért lehet ez a vers számunkra olyan mellbelökően megragadó, mert kedves, közvetlen hangulatát mindenki önmagában is felidézheti, mindaddig, amíg Erzsikék és csillagok vannak a világon.

Második szakaszként a sajáttól idegen érzelmek megértését említem. Ilyen módon válhat beszédessé a fehér ember számára is a bennszülött törzsek harci dala, érthetővé totemoszlopaik keresett rútsága.

A művészeti alkotások értő élvezetét gyűjtve, érlelve és összegezve, a lépcsősor harmadik pihenőjére kapaszkodtunk. Egy pszichológus szerint az érdeklődés tevékennyé vált figyelem. Ha valaki már idáig eljutott, akkor a kulturális igény számára életszükséglettté, önmagát ostorozó kielégítetlen kényszerré válik. A tudás szélesedése állandó önelégedetlenséget szül, ez pedig a tovább haladás automatikus biztosítéka.

Végezetül még valamit. Mindenre elfogadhatónak tetsző takaró az időhiány. A tanulás, szaktudományos, társadalmi munka valóban sok időt vesz igénybe, de ez még a legszélsőségesebb esetben is csak viszonyított.

Amint az önművelés életszükségletté válik az időhiány nem mentség lesz, hanem akadály. Az akadályokat pedig le lehet küzdeni.

Marinovich Endre

Pillanatfelvétel

Este fél hat felé járt az idő. Az utcán a két meleg nap után újból havazik. Bent, a ruhatár előtt néhány késői eltávozó ácsorog. Kissé hátrább, a félhomályban az egyik oszlopon lógó tükör előtt karcsú lány áll, fésülködik.

Gondosan igazgatja fürtjeit; ügyes, formás mozdulatokkal simítja, rakosgatja egymás mellé a nyilván kissé kócolt tincseket.

Végül mégis befejezi. Magabiztos lépésekkel, szépsége teljes tudatában közeledik felénk, a ruhatár felé. Mindnyájan őt csodáljuk. Rávetődik a lámpafény. Hódolatunk és elismerésünk kényszerít, hogy tovább kísérjük szemünkkel tovalibegő alakját. Hogyisne! Hiszen hihetetlen türelemmel és jó adag hiúsággal áldotta meg őt a sors. Közel negyed óráig fésülgette elismerésre méltó buzgalommal a tükör előtt hosszú szálú, barna mohair sapkáját.

— j —

Élők harca, holtak emléke

GONDOLATOK A LAMPIONOK ÜNNEPÉRŐL

Shida, a Szöcske — Nyitrai Edit

Új darabbal állt a közönség elé egyetemünk színjátszó csoportja. Hans Pfeiffer A lampionok ünnepe című színművét mutatta be. A látottakról elhangzott és el nem hangzott gondolatokat szeretném most elmondani.

★

A dráma 1946-ban Nagaszakiban játszódik. Ott, ahol alig egy évvel ezelőtt az atomtámadás ezrek és tízezrek életét oltotta ki. És ez a Nagaszaki a halottak ősi lampionos ünnepére készülődik; sok tízezer új lampion fénye gyúl ki e napon.

A drámában e sokat emlegetett ünnep nem csupán a holtak emlékünnepe ez évben, de magát az élet és halál harcát, a volt és jelen harcokat szimbolizálja. Jövendőbeli küzdelmeket, melyet az élőknek a békéért, a megértésért kell vívni a háború, a holtak szelleme, a gyűlölet ellen.

A lampionok ünnepére készülő Nagaszakiba az atombomba hatását kivizsgáló bizottság érkezik — így kezdődik a darab — s ennek két tagját, Kennedy őrnagyot és orvos-fiát, Jamest, az atombombától szemevilágát vesztett, megbénult japán katonatiszt, Yamamoto házába szállásolják. Yamamotónak csak lánya, Yuki él, feleségét és két fiát megölte az atombomba, melyet — mint később megtudjuk — az őrnagy dobott a városra. De Yamamoto lelke sem fehér. Ő is részt vett a Pearl Harbour elleni légitámadásban, mely a japán—amerikai háborút robbantotta ki és ott Kennedy másik fiát ölte meg.

E két ember gyermekei megszeretik egymást, de ők mindenre képesek lennének hogy ezt a szerelmet szétszakítsák. Szégyellik e szerelmet mások előtt. Szégyellik. de saját véres tetteiket nem, sőt, újabbakkal akarják tetézni őket.

★

A két fiatal szerelme — ilyen körülmények között — ritka nagy lehetőségeket tár fel az író előtt. A konfliktus adott és mély. Kérdés, hogy sikerült kiaknázni ezeket a lehetőségeket. Ha nem is maradéktalan tökéletességgel, de sikerült — az előadás alapján ezt a következtetést vonhatjuk le.

A két apa, bár gyűlöli egymást, a faji előítéletektől, háborús eszméktől, az új elleni gyűlölettől vezetve mindenre képes lenne, hogy megsemmisítse a fiatalok szerelmét. Még szövetségre is lépnének. A két apa vitái világosan elénk tárják a küzdelmet, s

Yuki — Farkas Márta

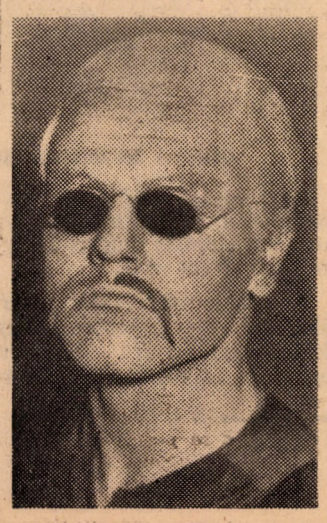

Yamamoto — Kurucz Lajos

Kennedy őrnagy — Fischer János

már talán a megoldást is. Ők meghalnak, de úgy érezzük, hogy még holtukban is akadályozni akarják a fiatalok boldogságát.

A fiatalok előtt nyitva áll a jövőbe vezető út, de sokszor maguk is visszarettennek, mikor cselekedni kellene. Nem tisztázták maguk előtt a lehetőségeket, és döntéseik nem állnak mindig reális talajon. James Nagaszakiban akar maradni, hogy orvosi kötelességének eleget tegyen. Yukinak azonban el kell hagynia a várost, ahol őt még nem értenék meg. Ilyen viszonyok között nincs alapja a dráma „fél-happy end"-es megoldásának.

★

Shida, a „szőcske" a dráma legelőbb alakja. A kis csavargó, ki orvos szeretne lenni, úgynevezett „híd"-alak. Két partot köt össze, akarva-akaratlanul. Egyes esetekben ő oldja fel a feszültséget, máskor még inkább élezi, ha buktatókhoz jut a darab. Shida a jövő embere.

★

Pár szót a szereplőkről:

Yamamoto szerepe igényli a legnagyobb színészi teljesítményt. Az alak megformálása nehéz, és Éless Béla — bár igyekezett mindent megtenni a siker érdekében — nem tudta tökéletesen megoldani feladatát. Játéka jó volt, de hangja nem alkalmas erre a szerepre.

Yuki szerepében Farkas Mártát láthattuk. Biztos, erőteljes alakítást nyújtott, de egy-két jelenetben még csiszolni kell játékát.

A nézőket leginkább Nyitrai Erzsébet Shida alakítása nyerte meg. Kiforrott, kulturált játéka különösen a második és harmadik felvonásban érvényesült.

Fischer János őrnagya kiegyensúlyozatlan volt. Egyes jelenetekben egészen jó, máskor egészen gyenge. A szöveg pontosabb tudására kell törekednie.

Bálintffy Gábor, James szerepében jól feltalálta magát, de hangja és mozgása néha fakónak tűnt. Érti szerepét, de nem mindig él benne.

A rendező Vadász Gyula, a lehetőségekhez képest, jól vitte színre a drámát, csak egy észrevételt szabadjon tenni. A jövőben nagyon vigyáznia kell arra, hogy a szereplők biztosan tudják a szöveget, és még néha se kövessenek el beszédhibát.

★

S végül még egyszer a darabról. Nehéz dráma. Talán túl nagy feladatot is tűztek ki színjátszóink maguk elé, amikor színrehozására vállalkoztak. A megvalósítás még rutinos, hivatásos színészeknek is komoly feladatot jelentene.

Szigeti Ernő

James Kennedy — Bálintfi Gábor

FALUSI GONDOK

Tsz-ről a tollfosztóban

Ma már falusiak is csak kevesen ismerik a téli paraszti élet kedves, már-már feledésbe merülő színfoltját, a tollfosztót. Pedig egyes helyeken, ahol a régi szokások és hagyományok még élnek, a téli életét élő falu talán legtekintélyesebb vitafóruma ez. Az egyébként egyhangú és unalmas tollfosztómunka valóságos élménnyé válik így, ha egy háznál összejön tizenöthúsz ember — főleg lányok és asszonyok, no meg a legények — és tréfával, énekkel, és komoly beszélgetéssel töltik el az estét. Az egyik nap ilyen helyre hívtak meg minket is.

Egyikünk sem volt tollfosztóban, hát erősen furdalt bennünket a kíváncsiság; meg aztán izgatottak voltunk azért is, mert tisztában voltunk vele, hogy nem minden cél nélkül hívtak meg minket. Már eddig is lépten-nyomon tapasztaltuk, hogy valamiféle „fentről jött" embernek tekintettek és

természetesnek tartották,

hogy bizalommal forduljanak hozzánk bajaikkal, problémáikkal. Érzésünk nem csalt. Megérkezésünk után egykettőre felmelegedett a hangulat, mind közvetlenebb lett, és nem kellett sokáig várni, hogy kipattanjon a fő kérdés. Érdekes módon tőlünk kérdezték:

— Miért csak 16 forint egy munkaegység értéke?

— Hát azt elsősorban maguknak kell tudni, mert maguk dolgoznak a tsz-ben — hangzott a valóságnak megfelelő, de cseppet sem kielégítő válaszunk. Ezért még megtoldottuk egy kérdéssel:

— Mondják, maguk mindannyian rendszeresen dolgoztak egész éven át?

Nagyon különböző válaszokat kaptunk. Néhányuknak háromszáznál több, de a többségnek ennél kevesebb volt a munkaegysége. A családtagok — akik a tsz-nek nem tagjai — pedig azt állították, hogy azért nem mennek el a tsz-be dolgozni, mert az még a tagjainak sem tud elég munkát adni.

— De emberek, ez lehetetlen! A 2800 holdjukhoz vannak 230-an. Az átlagos életkor 51 év. A tsz vezetői állandó munkaerő-hiányról panaszkodnak, maguk pedig egyszerűen azt mondják, nincs munka.

Látszólag két ellentétes állásponttal találtuk szembe magunkat. Vajon melyiknek van igaza? Sajnos — mind a kettőnek. Mert igaz, hogy sok olyan tag van, akit hiába hívnak, nem megy dolgozni, de nem ritka eset, hogy

valaki elmenne, de nem hívják!

Ki a felelős ezért? A válasz egyhangú volt: A vezetőség, a brigádvezető, akiknek feladatuk lenne mozgósítani az embereket. Ezek után valóságos panaszáradat következett.

— Elvitte a jövedelmet az állattenyésztés! — Minek tartunk százhetven tehenet, hiszen annyi tejet sem adnak, mint egy kecske? Az istállóátlag ma, nem kis erőfeszítés ellenére csak egy liter, a fejési átlag pedig alig kettő! Nekünk egy liter tej 6 forintba kerül!

— Ma osztották a részesedést búzából. Tudják meg, hogy szemetet kaptunk! Nem tudtak mit csinálni az ocsúval, ezért belekeverték a tiszta búzába. Most legalább 25 százalékot levonnak a malomban! Pedig ha megmondják nekünk, hogy egy részt ocsúban adnak ki, hát nem sok szavunk lett volna hozzá. Legfeljebb feletettük volna a tyúkokkal. De így?

— Nem lesz nálunk sohasem jó a tsz. Megvert minket az Isten, ezzel a rossz földdel!

A sótonyiak számára az utolsó volt a legfőbb „érv". Ha nehezen is, de elhiszik, hogy javítani lehet a tehenészeten, mert eddig nem volt víz, és most már van; ki lehet cserélni a búzát, mint ahogy másnap tényleg ki is cserélték, de az az istenverte föld megváltoztathatatlan. Pedig hát ez az „érv" sántít. A sótonyi határ földjei tényleg gyengébbek a környezőknél, de az egyéni gazdaságok idején mégiscsak többet adott valamivel. Ez pedig látnivalóan a több és gondosabb munkának volt az eredménye, hiszen a gazdák emlékeznek még, hogy volt akinek tíz mázsa, másnak pedig csak három termett holdanként hasonló minőségű földön. Szóval ismét ott voltunk, ahonnan elindultunk — a munka hiányzik.

Az emberek pedig

megbarátkoztak a tsz-szel.

Ehhez nagyban hozzájárult, hogy a környéken csaknem az összes tsz 30 forinton felül fizetett. A megbarátkozást mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy az alacsony jövedelem fő okát nem a tsz-ben, mint művelési rendszerben, hanem a vezetőségükben és nem utolsósorban „égi" okokban keresik.

Szakképzett, jó szervező agronómusra lenne a sótonyi és az országban még sok tsz-nek szüksége. Ez most a legfontosabb. A tagok, sajnos, maguk sem tudják még felmérni, hogy milyen érték van a kezükben. A tsz fel nem osztható alapja 4 millió forinton felül van, ebből 2,5 millió a tiszta vagyon. Az állam rengeteg segítséget ad. Új, kétszáz férőhelyes istállót építettek 1,2 millió forintért, ebből az állam 800 ezer forintot elengedett. Jó néhány géppel is rendelkeznek már, csak... csak dolgozni kéne. Méghozzá sokat, jól és szakszerűen. Úgy gondoljuk, ez szintén nemcsak a sótonyiak gondja.

Goldperger—Gaál

Egyhangúan vagy érdektelenül?

— Úgy éreztem magam, mintha az ENSZ-ben lettem volna. A szavazógép tökéletesen működött — jegyezte meg epésen az egyik fiú az I. éves kereskedelmi kari KISZ-szervezet vezetőségválasztó taggyűlése után.

Nézzük meg, mennyiben van igaza a megjegyzésnek? Kereken ki lehetne jelenteni, hogy nincs igaza, hiszen a KISZ taggyűlésen bárki elmondhatja véleményét, mást javasolhat stb. De az mégis elgondolkoztató, hogy a jelölő bizottságon kívül senki sem tett újabb javaslatot — pedig a vezetőség azért nem végzett olyan jó munkát, hogy mindenki elégedett legyen. Talán a meg nem jelent negyven KISZ-tagnak lett volna más javaslata. Ezt nehéz eldönteni, mert még utólag sem közölték, nemhogy javaslataikat, de még hiányzásuk okát sem. Márpedig ha egy ilyen fontos, s a vezetőség részéről alaposan előkészített taggyűlést csak kétharmados megjelenési arány jellemez, akkor valószínűen a KISZ-tagok öntudatával van baj. Szinte hihetetlen, hogy bármely KISZ-tagnak is közömbös lenne az, hogy milyen vezetőség irányítja majd az alapszervezet életét.

Ami a vezetőség egyhangú megválasztását illeti, az a reális beszámoló alapján, azt hisszük, mindenki számára elfogadható. A beszámoló utáni vita, ha nem is kapcsolódott szorosan a témahoz, igen jó eredménynek mondható, de a KISZ-munka csak akkor lesz teljes értékű, ha a meg nem jelent 40 tag is lelkiismeretesen törődik kötelezettségével.

— bartha —

Az Iparvállalatok mérlege és eredménykimutatása

című könyv a vállalat mérlegbeszámolójának tartalmát és összefüggéseit mindazoknak a műszaki és gazdasági szakembereknek ajánlja, akik a rájuk bízott vállalat, osztály vagy üzem gazdálkodásáért, a vállalati eredmény alakulásáért is felelősek.

Bevezetőben ismerteti a könyvvitel és a mérleg összefüggéseit, a fontosabb elméleti tudnivalókat. Ezután részletesen tárgyalja a mérlegbeszámoló két fő részének, a mérlegnek és az eredménykimutatásnak tartalmát. Számszerű példán mutatja be a mérlegbeszámoló mellékleteinek összefüggéseit, az elemzés legfontosabb területeit és módszereit.

Tavasszal jobban fogunk szerepelni!

– ÍGÉRIK A KOSARASOK

Mi a helyzet az új idény küszöbén a kosárlabdázóknál? — erre a kérdésre kerestünk választ női és férfi kosárlabda csapatunknál. Női csapatunk Szunyogh László vezetésével készül a tavaszi idényre. Ősszel várakozáson felül szerepeltek a Bp. I. osztályban. Tőlük, ha így folytatják, tisztes helyezést várhatunk.

Az NB II-es férfi csapatnál már nem ilyen bíztató a helyzet. Az együttes a 13. helyen áll. A kiesés elkerülése nagyon nehéz feladatnak látszik, de a fiúk fogadkoznak, hogy mindent megtesznek a bennmaradás érdekében, az új edző, Tóth Endre vezetésével. Lelkiismertesen látogatták az alapozó időszakban az edzéseket, ennek köszönhető, hogy erőnlétük sokat javult. Ha játékuk is annyit javul, mint kondíciójuk (s erre sok jel utal), akkor nagy baj nem lehet tavasszal.

★

A BM Dózsa SC fennállásának 10. évfordulója alkalmából jubileumi tornát rendezett, 6 csapat részvételével (BVSC, BM Dózsa, FN, Közgazd. Egy., MALÉV és Pedagógus). A torna körmérkőzéses alapon került lebonyolításra. Csapatunk két vereséggel kezdett (BVSC — Dózsa) a folytatás már jobb volt (győzelem a MALEV ellen). Ezután a Közgazd. Egy. az FM Traktor csapatával mérte össze erejét.

Közgazd. Egy—FM 61:52 (36:14)

Legjobb dobók: Gombócz (18), Frenreisz (16).

Az első félidőben a fiúk gyors, ötletes támadásokkal rövid idő alatt jelentős előnyre tettek szert. Fordulás után azonban a csapat érthetetlen módon kiengedte kezéből a játék irányítását és az ellenfélnek sikerült felzárkóznia. A második félidő vége felé játékosaink ismét magukra találtak és sikerült bebiztosítaniuk győzelmüket.

Az utolsó fordulóban a Pedagógus csapatával játszottunk.

Pedagógus—Közg. Egy. 71:65 (35:38)

Legjobb dobó: Gombócz (14), Frenreisz (13).

Győzelem esetén harmadik, vereség esetén ötödik a csapat. Ez a nagy tét rányomta bélyegét a mérkőzésre. Ideges, csapkodó volt a játék. A Pedagógus csapata a II. félidőben szervezettebb, átgondoltabb támadásokat vezetett — és nyert.

A torna végeredménye:

1. BVSC	5	4	1	9	pont
2. Dózsa	5	4	1	9	pont
3. MALÉV	5	3	2	8	pont
4. Pedagógus	5	2	3	7	pont
5. Közg. Egy.	5	2	3	7	pont
6. FM	5	—	5	5	pont

Népszerű új sport egyetemünkön — a cselgáncs

Oldalsó leszorítás. Bemutatja Cseh—Helesfai

Egyetemünk cselgáncs szakosztálya az utóbbi időben egyre többet hallat magáról, egyre több sikert ér el.

A szakosztály 1960 őszén alakult, meglehetősen nagy létszámmal, mint központi egyetemi szakosztály és ez határozza meg a szakosztály tagjainak összetételét is. A tagság egyharmada közgazdász, a másik egyharmadot a műszaki egyetem hallgatói teszik ki, míg a harmadik harmadot a budapesti egyetemek hallgatói vegyesen alkotják. Az egyéves versenyzői múltra visszatekintő szakosztály máris jelentős eredményeket tud felmutatni. Az eddigi sikerek alapját Náday Pál és Dudás Ferenc edzők jó munkája, valamint a szakosztályi tagok szorgalma képezi.

1961 tavaszán a Bp. III. osztályú bajnokságon érte el a szakosztály az első jelentősebb sikert. Horváth György (ELTE), az első, Németh József (Műegyetem) a második helyen végzett nehézsúlyban. 1961 őszén Budapest felnőtt I. osztályú súlycsoportnélküli csapatbajnokságán a szakosztály a nagyon előkelő II. helyezést érte el. Ezen a bajnokságon a szakosztályt a következő csapat képviselte: Horváth, Thaisz, Cseh, Helesfai, Németh. A szakosztály az itteni sikerült szereplését az országos csapatbajnokságon és az 1961. évi súlycsoportbajnokságon sajnos nem tudta megismételni. Egyedül a pehelysúlyú Varga László (Közgazd. Egy.) szerepelt és súlycsoportjában a IV. lett. Jól szerepelt a szakosztály a Budapest kategória bajnokságon, ahol az 5-ös KYU-kategóriában Horváth György bajnokságot nyert. Az országos kategória bajnokságon érte el szakosztályunk egyik legjelentősebb sikerét. A túlnyomórészt 5 KYU-kategóriában induló versenyzőink egymás között döntötték el a bajnokság kérdését. A kategória magyar bajnoka végeredményben Horváth György lett, a második helyen Helesfai Szilárd végzett. Az idei versenyszezon az MTK áprilisi meghívásos versenyével zárul, csapatunk Nádai Pál edző irányításával szorgalmasan készül erre a versenyre és jó szereplésük várható.

A szakosztály munkáját még zavarják kisebb nehézségek (például a ruhák mosatása és rendszeres cserélése, állandó mérleg stb.), de reméljük, hogy ezeket az akadályokat sikerül rövidesen elhárítani. Bár szakosztályunk versenyképes és magja már kialakult, még mindig nem teljes. A jómozgású, és jó reflexekkel rendelkező 80 kg-on felüli sportolók jelentkezését várjuk elsősorban. Rajtuk kívül szívesen látunk minden érdeklődőt. Edzéseinket a Közgazdaságtudományi Egy. tornatermében hétfőn, szerdán és pénteken 19-től 21 óráig tartjuk.

Helesfai Szilárd,
intéző

Ciril Cosmac:

Szép tavaszi nap

Az este vettem kezembe Ciril Cosmac könyvét, minden előzetes várakozás nélkül, csak éppen, hogy olvassak valamit, hiszen a címe — Szép tavaszi nap —, szinte semmit sem mondott. De aztán egyre jobban belemerültem, hajnalig olvastam. Valami megfoghatatlan varázsa van ennek az írásnak — szinte egy gondolat az egész, amit nem lehet félbeszakítani a varázs széttörése nélkül. Közhellyel élve: „mélységesen igaz, emberi" történet.

Irójáról a borító belső szélén néhány mondat tudósít: „Ciril Cosmac a jelenkori szlovén írónemzedék legkedveltebb képviselője. 1910-ben született az Idrijaca folyó melletti Slap falucskában ... A szlovén föld legeldugottabb tája el, Jugoszlávia és Olaszország határán ..."

A mű mindennél jobban jellemzi alkotóját. Egyetlen napba sűríti harmincöt éves életét; a viszontlátás örömétől mámoros, fényes, tavaszi napba. — A háború véget ért és az író 15 évi távollét után ismét otthon van, a padlásszoba régi ágyán, a holdfényről, a hajnali derengésből, a fényes reggelből, az ablak négyszögén áttetsző, szívéhez nőtt tájból előlép félbemaradt ifjúsága; a megszépült emlékek, vágyak, örömök.

Anyja, apja, testvérei Kadétka — a kis fattyúlány, a falubelije, a két háború katonái, a partizánok mind-mind szinte egyszerre követelik a néhány percnyi megemlékezést. A 35 év emléktömegéből a váratlan impressziók hatására előbukkanó élmények, ifjúkori emlékek látszólagos összevisszasága mégis világos, egysége: mintegy fényes, nagyszerű keret összefoglalja a „szép tavaszi nap" — a háború viharában edződött férfi és a szülőföld —, az elmúlt ifjúság találkozásának napja. Ez a lap egyben összekapcsolja a múltat a jelennel, a régi harcokat az újakkal és a háborúk fiát a jövő emberévé avatja.

Az író nem használ különleges eszközöket: egyszerűen pergeti a mondatokat, ahogy a gondolatok követik egymást. Egyszerűen és mégis olyan gazdagon, hogy szinte előttem áll a szlovén táj az Idrijica partján, derűsen és kedvesen, s szinte ismerőseimmé váltak a kis falu becsületes parasztjai, akikről azelőtt sohasem hallottam. Ez a megható gondosság az író őszinte hazaszeretetéből fakad, amelyről maga így vall: „... mi, — kis népek fiai — jobban, vagy legalábbis másképpen szeretjük szülőföldünket. Kicsi a mi hazánk, nem dalolhatunk tágas térségeiről, szépségekkel teli, rejtett zugait kutatjuk hát át, nagyítjuk föl."

Az egész mű nem nagy terjedelmű és a kínált témát korántsem meríti ki teljesen. A tájról, a népről felvillantott gyengéd képek bizonyos hiányérzetet keltenek az olvasóban: nem ismeri eléggé Szlovéniát. — Talán azért nem tudtam félretenni és sem, azért szerettem volna, ha nem ér véget ott, ahol véget ért. És talán ebben a kíváncsi izgalomban szerettem meg az írót is, népét is, hazáját is.

„Szép volt ez a tavaszi nap, fénylő és zengő, mint egy színezüst lap."

Nagy Erzsébet

ÉN NEM IRIGYLEM...

Csak azt szeretném megfejteni, hogy miért oly népszerű a pároknak a folyosókon enyelegni?

„Képzeljétek, ez történt velem..."

Látogatás a Makarenko utcában

Este háromnegyed nyolc

Pető János a diákbizottság agit.-prop. felelőse a megbeszélés ellenére sem várt a portán. Néhány perc tétova állingálás után egyik csoporttársam biztatására illegálisan felsurrantam a harmadéves iparosok egyik szobájába. Szobaközösségi gyűlés lesz a terv szerint minden szobában. Itt még nincs semmi nyoma. Csak tegnap tudták meg. Pár perc beszélgetés, épp lekvároskenyérrel kínálnak, mikor berobban Pető Jancsi. Szokott széles mozdulatával jelzi: — Ne haragudj, egészen elfelejtettem, hogy jössz!

Elindulunk, hogy a véletlen kiválasztás módszerével keressünk egy szobát, illetve szobaközösségi gyűlést, amelyről írni lehet.

A második emeleten — ahogy benyitunk az egyik szobába — meglepődve fordul hátra egy negyedéves. Egyedül van. — Nálatok nem lesz gyűlés? — Nem is hallottam róla! — Így járunk még vagy két negyedéves szobával.

— Ezek már egészen ki akarnak maradni mindenből — jegyzi meg Pető.

Mielőtt belépnénk a félemelet nyolcba, kísérőm lelkileg előkészít a következőkre:

— Elég nagy itt a zsibvásár. Elsőéves iparosok.

Izzasztó meleg a levegő

a nagy szobában. Legalább 24 fok. Tizennyolcan laknak együtt, nem túl nagy a rend. Mind a hat iparoscsoportot képviseli legalább egy-egy ember, sőt, még egy belkeres is akad. Az ország különböző részeiből, az egyetemen is szétszórva — nehéz lehet összeszokni.

Oláh János, a szobaközösség vezetője felolvasta a diákotthon félévi munkaterv-javaslatát. Közbe-közbe megjegyzéseket fűzött hozzá. Nem lehetett volna előzőleg elolvastatni mindenkivel? Elég unalmas ez így.

Egyébként elég méla a figyelem. Az egyik ágyon, Oláh hátamögött ketten hasalnak és nagy buzgalommal olvassák a Képes Sportot. Időnként huzakodnak, egyikük nyilván gyorsabban olvas.

Valakit a portára hívnak a telefonhoz. Egy magas fekete fiú jó hangosan „súgja" oda az elmenőnek „Hivass le engem is, hallod!"

A szobába rendszeresen jár egy újság. Most a Népszabadság, de a többség akaratából áprilisban már a Magyar Nemzetre fizetnek majd elő.

A diákotthoni kulturális munkatervből sokat beleveszik sajátjukba is.

— Az Opera-, vagy színházlátogatás mindegy? — kérdezi Oláh János Kerékgyártót.

— Persze! — Azért, mert Operába fogunk menni.

Ezután még a szoba-klubestről vitatkoztak egy kicsit majd a munkaterv megvitatása után az eddigi szobaközösség vezetője lemondott. (Mint később megtudtam Pesti Pált választották meg.) Szívesen maradnék tovább, de kísérőm Pető elvtárs „elhurcol".

— Menjünk át a lányokhoz. Náluk most kezdődik a gyűlés.

— Kár, érdekes lett volna tovább itt maradni. — Te, mondd, mi baj van ezekkel? — kérdezem a folyosón, emlékezve az előkészítő figyelmeztetésre.

— Hát, elég nagy volt a széthúzás közöttünk és a szobarenddel is volt baj. Nagyon sokan is vannak. Az év eleje-hez képest sokat szelidültek már.

A lányoknál a 21-es

és a 24-es szoba tartozik egy közösségbe. Tizenketten vannak, a szobák se túlzottan nagyok, itt is zsúfoltság van. A tucatnyi lány két szemináriumból került össze.

Sántha Judit a szobaközösség vezetője az előző félévi munka értékelésével kezdi.

Tanulás terén nem volt különösebb baj, bár a tizenkét lány hat u.v.-t szedett össze. Mindet technológiából.

Sántha Judit tanulópárrendszert javasol. Mikor felteszi a kérdést, ki kivel szeretne tanulni oroszt, politikai gazdaságtant és matematikát — néma csönd a válasz. Pár perc múlva mégis kijelenti: „Akkor a matematikát és az oroszt közösen tanuljuk" — és kezével int, hogy a téma be van fejezve.

A lányok mintha jobban érdeklődnének a dolgok iránt. Ha egy-egy pillanatra csönd lesz csak óvatos suttogás hallatszik. Nem úgy, mint a fiúknál volt ... Kulturális „munkájuk" már jóval gyöngébb, különösen a kollégiumi rendezvények látogatásával voltak bajok. Elmaradt a közös színház- és tárlatlátogatás is. „Főleg az én hibám" — mondja Sántha —, „mert, hát azért vagyok vezető, hogy kezdeményezzek." (Hát ez talán nem egészen áll. Vagy a csoport összetartással lenne baj? Majd elválik.)

A vállalt társadalmi munkát is nagyjából teljesítette mindenki, viszont sportélet egyáltalán nem volt. „A legjobb indulattal sem mondhatjuk, hogy csináltunk valamit" — jegyzi meg Eszényi Éva.

Sántha Judit javasolja, hogy tűzzék ki azt a tanulmányi célt maguk elé, hogy év végén egyetlen u.v. sem lesz a szobában. Élénk tiltakozás. „Két szigorlatunk is lesz, ne felejtsd el!"

A kulturális feladatok

megvitatásánál nincs különösebb probléma, hiszen „a bálra úgy sem kell agitálni a társaságot". Csak egy lány jegyzi meg halkan, hogy „amennyi kulturális elfoglaltság itt meg az egyetemen van, amellett a tanulásra nem is jut idő". — Hát, talán mégsem ...

Aztán lassan befejezik a hivatalos napirendet. Néhány kérdést teszek fel: — Hogy éltek a kollégiumban, hogy vagytok meg egymással, hogyan szoktatok össze?

Első pillanatban csodálkozó arcok néznek vissza rám. „Mivel is kezdjük?" — kérdi Barkó Jolán. Aztán emlegetik a szokásos nehézségeket az új környezetben, azt is mondják, hogy nem sokat tudnak mesélni, mert nincs még elég tapasztalatuk. Ez még nem az igazi, csak a hivatalos hang. Aztán lassan mesélni kezdenek.

Persze, hogy voltak kezdetben gondok és bajok egymással, eleinte elég sokat is civakodtak. Ez már múlófélben van. Aki netán vadóckodott, különcködött, azt apró csipkelődésekkel, komolyabb beszélgetésekkel, szoktatták a közösségre. Együtt szokták megbeszélni több közös problémájukat. Egyszer az egyik lány — meséli Eszényi Éva — azzal jött haza, hogy: „Képzeljétek, gyerekek, mi történt velem ... Mit csinálják?" Tizenegy óráig ültek ekkor ágyaikon, és beszélgettek társuk gondjáról. Dicsérik Erdős Ágit, aki később is jött közéjük, más szakra is járt, mégis szépen beilleszkedett. Igaz, ezt a humora is megkönnyítette.

Egy ízben két társuknak közeli születésnapját együtt ünnepelték meg egy cukrászdában és a szilvesztert is együtt töltötték. A szobában is, a Körúton is. „Kellett ez a vizsgaidőszak, hogy jobban megértsük egymást. Azelőtt mindenki a maga dolga után szaladgált, de most már jobb ..." — mondja Sántha Judit.

Szemináriumi társnőiket is meghívták már egyszer-másszor magukhoz — ismerkedni. „Mert a pestiek meg a kollégisták — két külön világ." — jegyzi meg valaki.

Tizenegy óra is elmúlt már. Búcsúzom, s mária a portás néninek kell magyarázkodnom. Hiába, az „illegális besurranók" a végén mindig lebuknak.

Jakab Zoltán

Ki árt a tekintélynek?

Furcsa hatást váltottak ki egyesekből az utóbbi időkben megjelent bíráló cikkeink. Amellett, hogy részben, vagy egészben elismerték a lap igazát, többen barátian szóvá tették, hogy az egyetemi lapnak nem feladata bírálni az oktató-nevelőmunka hiányosságait (véleményük szerint különösen a címre szóló bírálat káros, mert árt a tekintélynek) hiszen nem tartozik az a hallgatókra, hogy X, vagy Y tanár milyen hibát követett el. Ebben nagyjából egyet is érthetnénk, ha nem olyan hibák emlegetését tartanák feleslegesnek, amelyeknek bizony a hallgatók látták kárát. Ilyen tények mellett a jövőben sem fogunk szótlanul elhaladni.

Többen sérelmezik, hogy teregetjük a szennyest. Ez nem helytálló. Rendszerint olyan hibákra mutattunk rá, amelyek azért többékevésbé ismertek voltak egyetem-szerte. Nem tudjuk mi károsabb a nyílt beszéd, vagy a suttogás? S mi árt jobban egy-egy oktató tekintélyének a bírálat, vagy a hiba elkövetése?

KÖZGAZDÁSZ
a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem lapja.
Cím: IX. Dimitrov tér 8.
Telefon: 186—850/138 m.
Szerkeszti Bögre Katalin
Kiadja: Hírlapkiadó Vállalat
Készül a Szikra Lapnyomdában
Megjelenik 2 hetenkint

Ostoba, üres, fecsegő, maradj távol...

A fenti címmel senkit nem akarok megsérteni. Oh, a világért sem! Ezen udvarias, barátságos kérés azonban szemembe ötlött, midőn elolvastam a Pécsi Egyetemi Könyvtár 1774-ből származó használati szabályzatát. Az ország első nyilvános könyvtárának márványtáblába vésett latin nyelvű „felhívása" ma is megtalálható a könyvtár előcsarnokában. Mellette azonban ékes magyar nyelven olvasható annak fordítása, melyet ezennel közkincsé teszek:

A KÖNYVTÁR KÜSZÖBÉT TITKON ÁT NE LÉPD.
A POLCOKHOZ NE NYÚLJ, KÉRD A KÖNYVET, AMELYET OLVASNI ÓHAJTASZ.
HASZNÁLD AZT, DE ŐRIZD MEG TISZTÁN, NE RONGÁLD MEG HASOGATÁSSAL, SZURKÁLÁSSAL, SEM BELE JELEKET NE RÓJJ.
KÖNYVJELZŐT BELEHELYEZNED ÉS BÁRMIT KIJEGYEZNED SZABAD. MÁSOLVÁN, A KÖNYVRE NE KÖNYÖKÖLJ, PAPÍROST SE TÉGY REÁ, ÉS JÓ MESSZE, JOBB FELŐL TARTSD A TINTÁT, MEG A PORZÓT.
OSTOBA, ÜRES FECSEGŐ MARADJ TÁVOL. CSENDBEN LÉGY, HANGOS OLVASÁSSAL MÁSOKAT NE ZAVARJ.
ELMENVÉN, A KÖNYVET CSUKD BE. A KICSIT ADD VISSZA A FELÜGYELŐNEK, A NAGYOT REÁ BÍZVA, HAGYD AZ ASZTALON.
FIZETNED SEMMIT NEM KELL. GAZDAGABBAN TÁVOZ, TÉRJ VISSZA GYAKRABBAN.

Alaposabban tanulmányozva e szabályzatot, rájöttem, nem is olyan elavult dolog. Sőt! Lehet, hogy ezért konzervativizmussal vádolnak egyesek. Mert hát a nyelvezete kissé régies. Azonkívül olvasótermünk szabadpolcos és a tinta, meg a porzó körüli aggodalmaskodás is régen idejét múlta. Elismerem, mindez igaz. No, de a többi ...

— kl —